زەوی سەخت و ئاسمانی دوور.. حەیدەر عەبدولڕەحمان

فیلمی (زەوی سەخت و ئاسمانی دوور) ی دەرهێنەر هەوراز محەمەد) م لە سینەمای هەولێر بینی .
فیلمەکە دوای نمایشکردنی لە سلێمانی، دەنگۆیەکی زۆری بەدوای خۆیدا هێناو پروپاگەندەیەکی زۆری لە سۆشیال میدیاوە بۆ کرا.
بۆیە زۆر بەتاسەی بینینی بووم.
فیلمەکە چیرۆکێکی سەرنج ڕاکێشی هەیە، باس لە پیاوێک بەناو هاڕون دەکات، کە لەدەرەنجامی کۆمەڵێ کارەسات، و تاوان ، دەکەوێتە گۆشەیەکی تەسکی تەنیایی و دووچاری کۆمەڵێ نەخۆشی کوشندەی دەروونی دەبێتەوە، ، بە بەردەوامی خەونی ترسناک دەبینێ. ئارامی لە هەڵدەگیرێ.
سەرەتا پێشنیاری ئەوەی بۆ دەکەن ، گوێ لەمۆسیقا بگرێ و هاوڕێکەی دەیباتە کۆڕی تەمبوور ژەنانی یارسان و گوێ لە موزیک دەگرێ، بەڵام، مۆسیقا نابێتە چارەسەری کێشە دەروونییەکانی ئەو.
ئیدی بەدرێژایی فیلمەکە بەدوای چارەسەری دا دەگەڕێ،
پێشنیاری ئەوەی بۆ دەکەن ، بچێتە لای پیرەژنێک بەناو مریەم لە کوێستانە، بە ئەوەی خوێنە پیسەکەی دەستی بە خاڵ کۆڵین بگۆڕێ و دەستی تاوانکاری پاک بێتەوە ، لەو کاتەدا هاڕون تەواوی نهێنی و سەربوردەی ژیانی خۆی بۆ مریەم خان دەگێڕێتەوە ، لەکۆتاییدا دەردەکەوێ کە ئەو هاڕوونە نەخۆشە زۆر بە ڕەحمانە کوڕە ئاشق و تاقانەکەی، مریەمی بەناو (ئازاد) ی کوشتووەو لە دەشتێکی بەفران بار لەژێر کۆمەڵێ بەردو دار دا تەرمەکەی شاردۆتەوە.
دواتر کە تاوانەکە ئاشکرا دەبێت، مریەمی دایک و هاڕوونی تاوانبار دەچنە شوێنی گۆڕەکەو تەرمەکە دەگێڕێننەوە ئاوایی،
کە شیرینی دەزگیرانی ئازاد تەرمە گەڕاوەکە دەبینێ، بەدەم هەلهەلە لەدانەوە جلی بووکینی دەپۆشێ وئەو ئاواتەی خۆی بەدی دەنێ، زەماوەندی خۆی لەبەردەم تەرمی دەزگیرانە شەهیدەکەی دەگێڕێ، کە لە شەڕێکی براکوژیدا شەهید دەبێ.
پاش هەموو ئەو کارەساتە سیناریۆ نووس سپرایزێک بۆ بینەر دروست دەکات و لە بری نزا کردن لەخوا بۆ تۆڵە لە سەندنەوە، لە دوا ساتدا دەگێڕێتەوە لای هاڕونی بکوژی کوڕە تاانەکەی ئەوپەڕی میهرەبانی دەنوێنێ و دەست دەکات بە تەواو کردنی نەخشانی خاڵ بە هاڕوون ، بە نموونەیەکی جوانی لەبوردەیی، ببە،هاڕوون دەڵێ : دوعا

دەکەم خوا لە سزای تاوانەکانت بە دوورت بگرێ، بەقەد دووری ئەرزو ئاسمان

بەم هەڵوێستە ، ئەم دایکە دڵ گەورەیە ،نموونەیەکی هەرە جوان لە لێبوردەیی نیشان دەدات

فیلمەکە لە ناوەڕۆکدا فیلمێکی فەلسەفی، سایکۆلۆژییە، دەیەوێ بڵێت ئەو مرۆڤانەی لە ڕەچەڵەکدا ویژدان پاکن و زەمەن ڕوو بە ڕووی گوناهو تاوانیان دەکاتەوە،، هەرگیز ویژدانیان ئارام نابێتەوە، شتێ نیە پاکیان بکاتەوە، مەگەر تەنیا وەک مریەم گوتەنی خودا ڕەحمیان پئ بکاو لە سزاکانی خۆی بەدووریان بگرێ.

دەرهێنەر بۆ گەیاندنی پەیامەکەی خۆی چەند فۆرمێکی جیا جیا بەکار دەنێ، هەندێ جار ئەو فۆرمانە لەچوارچێوەی واقیعیەکەی دەر دەچن، بە ئەمڕۆی ئێمە، وەک ئەفسانەیان لێ دێ، بەڵام ڕەنگە ئەفسانە نەبن و لە مێژوویەکی کۆنی کوردی وەک سەردەمی مزۆبۆتامیا بوونیان هەبوو بێت، وەک دیمەنی چارەسەرکردنی نەخۆشی دەروونی ، یا چارەسەر کردنی نەمانی دەنگ و چالاکی مرۆڤ، لە ڕێگەی چاڵ هەڵکەندن و کوتانی جەستە.. وەک دیمەنی چاکردنەوەی دەنگی ئەو گۆرانی بێژەی لەژێر ئەشکەنجەو ئازار دەنگی نەمابوو، کەچی پیرە ژنەکە دەنگ و جەستەی دەگەڕێنێتەوە حاڵەتی ئاسایی خۆی.

هەندێ لەو ڕووداوانە ئەگەر وەک کولتوورو کەلەبووریش جاران لە بواری نوژداریدا بەکار هاتبن. ئەوە بەکارهێنانیان لەو سەردەمەدا ناوازە دەردەچێت.

تەنانەت لە ڕووی چارەسەرکردنی نەخۆشی دەروونیش، هەرگیز مۆسیقا لە کۆمەڵگای کوردی دا ، لەسەردەمی کۆن و نوێ دا وەک چارەسەری نەخۆشی بەکار نەهاتووە، وەک لە دیمەنی سەردانی هاڕوونی تاوانبار بۆ کۆڕی تەمبوور ژەنانی یارسان، بەڵام ئەم چارەسەرییە لەکۆمەڵگا ئەوروپیەکان کارێکی ئاسایی بووە.

دەرهێنەر ئامانجە سەرەکییەکەی تەنیا ئەوەندەیە کە بەشێک لە فیلمەکەی بۆ دەرخستنی لایەنی کولتووری چەشنی فۆرمێکی دیکۆمێنتاری لە فیلمەکەدا بەرجەستە بکات، لەو ڕێگەیەوە، بینەر ئاشنا بەو تیپە تەبوور ژەنانەی یارسان بکات لە ئێران و چەند لەچالاکییە کولتووری و فۆلکلۆریەکانیان نمایش بکات، بەمەش کەمێک لە ئەتمۆسفیرو کەش و هەوای ه□□□ی سەرەکی دراما کە دوور کەوتەوەو بینەری بردێتە عالەمێکی تر.

ئاراستەیەکی دیکەی فیلمەکە.. ڕەهەندی خۆشەویستی یە، کە دوای هەردوو ڕەهەندی سایکۆلۆژی و کەلەپوورو فۆلکلۆر بە ڕەهەندی سێیەم دێت.

دەرهێنەر ڕووداوەکانی ئەو ڕەهەندەی خستۆتە سەر سنووری عیراق و

ئێران ،لەوە دوو ئامانج پێکەوە دەپێکێنن:
لە یەکەمدا ژیانی پڕ لە کوێرەمەرگی کۆڵبەرەکان نیشان دەدات لەناو بەفرو ناوچە شاخاویەکان کەچۆن ژیان بەڕێ دەکەن بۆ نان پەیدا کردن.
دووهەمیان ژیانی ڕەوەندەکان کە هەمیشە بەدوای ژینگەیەکدا دەگەڕێن ژیانیان تێدا بگوزەرێ، دەرهێنەر ڕەهەندی خۆشەویستی لە نێوان کچێکی ڕەوەند کە چاخانەیەک دروست دەکات و دەیکات بە وێستگەیەک بۆ حەسانەوەی کۆڵبەرەکان.
دەرهێنەرئەو کچە ڕەوەندەو (ئازاد) ی کوێستانی دەکات بە ئاشقی یەکتر.
دواتر لەو ئەشقە گەورەیە تراژییایەک دروست دەکات، کە کەمتر نەبێت لە تراژیدیای مەم و زین و شیرین و فەرهاد.
پێگەی سینەمای ئێرانی لەهەموو جیهاندا پێگەیەکی دیارو بەرچاوەو ئێستا ڕکابەری لەگەڵ زلهێزترین بەرهەم هێنەرانی سینەما دەکات لەجیهاندا.
ڕاستە کە ئەمریکاو ئەوروپا خاوەنی تەکنەلۆژیایەکی پێشکەوتوون لەسینەمادا، بەڵام ناتوانن وەك ئێران ئەو ڕۆڵە بونیاتنەرە ببینن کە پێویستە بە خزمەتی مرۆڤایەتی، لە ڕووی ئایدۆلۆژیا، پەروەردە، کۆمەڵایەتی،کولتوور ..
کورد لەئێراندا بۆتە پارچەیەك لەواقیعی سینەمادا، ئەو پێشکەوتنەی بەر ئێران دەکەوێت، هەمان پێشکەوتن کوردەکانیش دەگرێتەوە، چونکە ئەوانیش بەشدارن لەو پێشکەوتنە، بەڵام کۆمەڵێ هەلو مەرجی سیاسی ، ئابووری، وایان کردووە کوردەکان مخابن نەتوانن وێڕای ئەو هەموو دەسەڵاتە زۆرەی لە هونەری سینەمادا هەیانە ، وەك پێویست ببن بەخاوەنی سینەمایەکی تایبەت بەخۆیان بەناوی سینەمای کوردی، بەڵکو زۆرینەی بەرهەمەکانیان فارسین، بە دەگمەن نەبێت .
تێکەڵ بوونی کوردەکان لەگەڵ هەژموونی سینەمای ئێرانی، هەمیشە ڕێگا خۆشکەر بووە بۆ سوود وەرگرتن لەو هەژموونە زەبەللاحەی ئێرانیەکان هەیانە، لە بارەی سینەماو ڕەهەندەکانی سینەما، بەتایبەت لە ڕووی پیشەگەری سینەماو دروست بوونی کادیری سینەمایی پێشکەوتوو، لە بواری نووسینی سیناریۆ، دەرهێنان، کامیرەمانی، ڕووناکی، موزيك، نواندن و تێکڕای ڕەهەندە هونەریەکانی تر.
ئەو هونەرەی کوردەکان لەگەڵ سینەمای ئێرانی فێری دەبن، لەئەنجامدا بۆ خزمەتی سینەمای ئێرانی تەوزیف دەکرێن.
ئەوەتا کوردەکان لەچەندین فیستیڤاڵی جیهانیدا خەڵاتی گەورە وەر دەگرن، بەڵام بەناوی هونەرمەندی کورد نا ، بەناوی سینەمای ئێرانی.
بۆیە کوردەکان لەهەر کوێیەك کار بکەن وەك دەرهێنەر، سیناریست،

ئەكتەر، وێنەگر، یا هەر ڕەهەندێكی تر، بە شێوەیەكی سروشتی هەمان مۆرك و ستایل و فۆرمی سینەمای ئێرانیان هەگرتووە و لێیان جیا نابن□ت□وە،
ئەوان دەتوانن بابا□تی كوردی، ئەتمۆسفیری كوردی، كولتووری كوردی بۆ سینەمای كوردی تەوزیف بكەن، بەڵام بە هونەرو توانست و كارامەیی ئێرانی .
بۆیە زۆر لەو فیلمانەی دەرهن□رانی كورد لە كوردستانی باشووردا بە هاوكاری ستافی هونەری ئێرانی بەرهەمی دێنن، مۆركی ستایلی فیلمی ئێرانیان پێوە دیارە .
بەرهەم هێنەرانی فیلم لە كوردستاندا، لەئەنجامی ئەو قەیرانەی لەبواری كادیری خاوەن ئەزموون لەبواری پیشەسازی سینەمادا ڕوو بەڕوویان دەبێتەوە، پەنا دەبەنە بەر كادیرە ئێرانیەكان ، بە تایبەت لەوێنەگرتن ، دەنگ ، موزیك ، مۆنتاژ و هەموو ئەو كارە ڕەگەزیانەی لە پرۆسەی دروست كردنی فیلمسازی دا گرنگن .
بۆیە ئێستا زۆرێك لەو دراماو فیلمانەی لەكوردستاندا ناوی لێ دەندرێت درامای كوردی، یا سینەمای كوردی، لەكۆمپانیای بازرگانی بە قۆنتەرات دەگیرین، بۆ دروست كردنی دراما، یا فیلم، تەنیا ئەو بەرهەمانە لەسەر كورد هەژمار دەكرێن، كە بەهەموو دەست كورتی و نەداری خۆیانەوە بەكادیری كورد بەرهەم دەهێندرێن
ئەوڕۆ كوردستان پرسی سینەما وەك پرسێكی بازرگانی دەبینێ، ئێستا وەك جاران بەرهەمهێنانی دراماو فیلم چەق بەستوو نیە بەیارمەتی وەزارەت و حكومەت، بەڵكو گەیشتۆتە ئاستێك كەسانی پارەدار فیلم بەرهەم دێنن، ئەو بەرهەم هێنەرانە پرسی نیشتمانی و نەتەوەیی بەگرنگتر نازانن لە پرسی بازرگانی، بۆ قازانجی خۆیان بەدوای باشرین ئەو فاكتەرانە دا دەگڕێن، كە باشترین داهات بە دەست دێنێ، لەوانەش بەشداری پێكردنی ئەكتەرە كوردەكانی ئێران ، كە لە ئاستێكی بەرزی ناوداریەتین لە سینەماداو خاوەنی چەندین خەڵا تی گرانبەهان .
بەمە هەم دەتوانین بۆشای□كی گەورە لە بواری گرفتی ئەكتەری سینەمایی خاوەن ئەزموون پڕ كەنەوە، هەم بە بەشداری ئەو ئەكتەرانە ئاستی فیلمەكان بەرز دەكەنەوە لە بازاڕدا.
گرنگتر لەوە ئەوەیە زۆر جاران سینەما دەبێتە خاڵی بە یەك گەیشتنی ئەكتەرەكان لە دەوری فیلمێكدا، كە هەر ئەكتەرەو لە پارچەیەكی كوردستاندا بێت ، بەئامانجی دروست كردنی داهێنانێكی هاوبەشی سینەمایەكی یەكگرتوو لە ژێر شوناسێكی كوردستانی .
بەڵام وێڕای ئەو چەند خاڵە ئەرێنیەی كارە هاوبەشەكان لە گەڵ ستافە ئێرانیەكان و بەشداری پێكردنی ئەكتەرە كوردە خاوەن

ئەزموونەکان ، ئەم حالەتە دەبێتە کێشە بە دراماو سینەمای کوردی, کێشەکە لەوەدا خۆی دەنوێنێ کە ئەم پرسەیەی پشت بەستن بە ستافی ئێرانی دەبێتە تەقلیدێکی گشتی و دیاردەیەکی خەتەرناك بە ئایندەی دراماو سینەمای کوردی.
چونکە تا ستافی ئامادەکراو هەبێت لە دەرەوەی کوردستان هاوردە بکرێن ، کەس هەوڵی دروست کردنی ئەو ستافە هونەریانە نادا و بۆشاییەکانی دراماو سینەمای کوردی هەر وەك خۆیان دەمێننەوە.